



Ny lag om kontroll av ekologisk produktion m.m.

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande regeringens proposition 2012/13:55 Ny lag om kontroll av ekologisk produktion, två följdmotioner med sammanlagt fem yrkanden och elva motionsyrkanden från den allmänna motionstiden.

I propositionen föreslår regeringen en ny lag om kontroll av ekologisk produktion. Syftet med förslaget är att anpassa den nationella lagstiftningen om ekologisk produktion till dels nya EU-förordningar på området, dels lagar på likartade områden, särskilt livsmedelslagen (2006:804). Bestämmelserna i den nuvarande lagen (1995:551) om EG:s förordning om ekologiskt framställda produkter föreslås i sak bli överförda till den nya lagen.

Den föreslagna lagen har kompletterats med ett antal bestämmelser, främst i syfte att underlätta för kontrollmyndigheterna att utöva sin kontroll. Bland annat föreslås nya bestämmelser om kommunal samverkan i kontrollen, om omhändertagande av varor, om hjälp av en polismyndighet och om administrativa sanktionsavgifter.

Regeringen föreslår även att kontrollorganens beslut ska kunna överklagas samt att kontrollorganen ska tillämpa vissa av förvaltningslagens (1986:223) bestämmelser när de utför uppgifter som innefattar myndighetsutövning mot enskild.

Vidare föreslås att bestämmelserna om rätten att ta del av allmänna handlingar och bestämmelserna om sekretess ska göras tillämpliga på sådana kontrollorgan när det gäller den verksamhet som avser kontroll av ekologisk produktion.

EU-förordningarnas tillämpningsområde har utvidgats till att även gälla ekologisk vattenbruksproduktion och framställning av ekologisk jäst. Enligt regeringens bedömning ska Statens jordbruksverk vara behörig myndighet och kontrollmyndighet i fråga om den verksamheten.

Förslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2014.

Utskottet föreslår att riksdagen med vissa ändringar (se bilaga 3) antar regeringens förslag till lag om kontroll av ekologisk produktion. Vidare avstyrker utskottet regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Detta innebär att tre motionsyrkanden (S och MP) bifalls delvis. Övriga motionsförslag (S och MP) avstyrks. I betänkandet finns nio reservationer.

Detta lagstiftningsärende kan innebära att förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning kan komma att överlåtas till utländska organ. Vid riksdagens beslut om utländska kontrollorgans myndighetsutövning (förslagspunkt 2) ska därför 10 kap. 8 § regeringsformen tillämpas, dvs. beslut ska fattas med minst tre fjärdedels majoritet av de röstande och av mer än hälften av riksdagens ledamöter.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	6
Ärendet och dess beredning	6
Bakgrund	6
Propositionens huvudsakliga innehåll	7
Utskottets överväganden	8
Lagstiftningsbehovet	8
Kontrollorganens myndighetsutövning	10
Lagförslagen i övrigt	12
Kontrollsystem i andra länder	17
Mål och strategier	18
Åtgärder	22
Reservationer	27
1. Avslag på förslaget till lag om kontroll av ekologisk produktion, punkt 1 (MP, V)	27
2. Kontrollsystem i andra länder, punkt 4 (S)	27
3. Strategi för ekologisk jordbruksproduktion, punkt 5 (MP, V)	28
4. Mål för offentlig konsumtion, punkt 7 (S)	29
5. Mål för ekologisk certifierad jordbruksmark, punkt 8 (S, V)	29
6. Nationella mål, punkt 6 (SD)	30
7. Åtgärder för ökad ekologisk produktion, punkt 9 (S)	31
8. Utredning och stöd till ekologiskt jordbruk, punkt 10 (MP, V)	32
9. Rådgivning och certifieringsbidrag, punkt 11 (MP)	33
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	35
Propositionen	35
Följdmotionerna	35
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012	35
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	37
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets lagförslag	45

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Avslag på förslaget till lag om kontroll av ekologisk produktion**

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:MJ4 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 1 i denna del och

2012/13:MJ5 av Kew Nordqvist (MP) i denna del.

Reservation 1 (MP, V)

2. **Utländska kontrollorgans myndighetsutövning**

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om kontroll av ekologisk produktion i de delar det avser 3 § med den ändringen att bestämmelsen får den lydelsen som utskottet föreslår i bilaga 3 samt 8 §. Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2012/13:55 punkt 1 i denna del och motion

2012/13:MJ4 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 2.

3. **Lagförslagen i övrigt**

Riksdagen

a) antar regeringens förslag till lag om kontroll av ekologisk produktion i den mån lagförslaget inte omfattas av vad utskottet föreslagit ovan,

b) avslår regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2012/13:55 punkt 1 i denna del och motionerna

2012/13:MJ4 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 1 i denna del och

2012/13:MJ5 av Kew Nordqvist (MP) i denna del och

avslår proposition 2012/13:55 punkt 2.

4. **Kontrollsystem i andra länder**

Riksdagen avslår motion

2012/13:MJ4 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 3.

Reservation 2 (S)

5. **Strategi för ekologisk jordbruksproduktion**

Riksdagen avslår motion

2012/13:MJ445 av Tina Ehn m.fl. (MP) yrkande 11.

Reservation 3 (MP, V)

6. **Nationella mål**

Riksdagen avslår motion

2012/13:MJ377 av Betty Malmberg (M) yrkande 1.

Reservation 6 (SD)

7. Mål för offentlig konsumtion

Riksdagen avslår motion

2012/13:MJ425 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 5.

*Reservation 4 (S)***8. Mål för ekologisk certifierad jordbruksmark**

Riksdagen avslår motion

2012/13:MJ425 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 20.

*Reservation 5 (S, V)***9. Åtgärder för ökad ekologisk produktion**

Riksdagen avslår motion

2012/13:MJ4 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 4.

*Reservation 7 (S)***10. Utredning och stöd till ekologiskt jordbruk**

Riksdagen avslår motion

2012/13:MJ445 av Tina Ehn m.fl. (MP) yrkandena 1, 6–8 och 10.

*Reservation 8 (MP, V)***11. Rådgivning och certifieringsbidrag**

Riksdagen avslår motion

2012/13:MJ445 av Tina Ehn m.fl. (MP) yrkandena 4 och 5.

Reservation 9 (MP)

Stockholm den 11 april 2013

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Matilda Ernkrans

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Matilda Ernkrans (S), Bengt-Anders Johansson (M), Lars Hjalmered (M), Johan Löfstrand (S), Rune Wikström (M), Helén Pettersson i Umeå (S), Johan Hultberg (M), Jan-Olof Larsson (S), Anita Brodén (FP), Sara Karlsson (S), Pyry Niemi (S), Åsa Coenraads (M), Irene Oskarsson (KD), Josef Fransson (SD), Jens Holm (V), Kew Nordqvist (MP) och Inger Fredriksson (C).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Bakgrund

Den 28 juni 2007 antog rådet förordning (EG) nr 834/2007 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av förordning (EEG) nr 2092/91 (EUT L 189, 20.7.2007, s. 1).

Den ovannämnda förordningen ersatte förordning (EEG) nr 2092/91 av den 24 juni 1991 om ekologisk produktion av jordbruksprodukter och uppgifter därom på jordbruksprodukter och livsmedel (EGT L 198, 22.7.1991, s. 1). Bestämmelserna i den förordningen har kompletterats genom bestämmelser dels i lagen (1995:551) om EG:s förordning om ekologiskt framställda produkter, dels i förordningen (1995:702) om EG:s förordning om ekologiskt framställda produkter. Förordningen har dock upphävts och ersatts av förordningen (2009:27) om ekologisk produktion vilken i begränsad omfattning kompletterar rådets förordning (EG) nr 834/2007 med tillämpningsförfordningar samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 av den 29 april 2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd (EUT L 165, 30.4.2004, s. 1).

I syfte att anpassa nationell rätt till dels gällande EU-lagstiftning, dels befintlig lagstiftning på liknande områden, upprättade Jordbruksdepartementet departementspromemorian Ny lag om ekologisk produktion (Ds 2009:27). Promemorian har remissbehandlats och en sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig på Landsbygdsdepartementet (dnr Jo 2009/2024). Sedan promemorian skickades ut på remiss har kommissionens tillämpningsförfordningar till rådets förordning (EG) nr 834/2007 ändrats vid flera tillfällen. Till följd av en av ändringarna upprättade Jordbruksdepartementet en kompletterande promemoria, Ekologisk vattenbruks- och växtproduktion. Promemorian har remissbehandlats och en sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig på Landsbygdsdepartementet (dnr Jo2010/2876).

Regeringens lagförslag har granskats av Lagrådet och i propositionen har regeringen i allt väsentligt följt Lagrådets förslag.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslår regeringen en ny lag om kontroll av ekologisk produktion. Syftet med förslaget är att anpassa den nationella lagstiftningen om ekologisk produktion till dels nya EU-förordningar på området, dels lagar på likartade områden, särskilt livsmedelslagen (2006:804).

Bestämmelserna i den nuvarande lagen (1995:551) om EG:s förordning om ekologiskt framställda produkter föreslås i sak bli överförda till den nya lagen. Den föreslagna lagen har kompletterats med ett antal bestämmelser, främst i syfte att underlätta för kontrollmyndigheterna att utöva sin kontroll. Det föreslås bl.a. nya bestämmelser om kommunal samverkan i kontrollen, om omhändertagande av varor, om hjälp av en polismyndighet och om administrativa sanktionsavgifter.

Regeringen föreslår också att kontrollorganens beslut ska kunna överklagas samt att kontrollorganen ska tillämpa vissa av förvaltningslagens (1986:223) bestämmelser när de utför uppgifter som innefattar myndighetsutövning mot någon enskild.

Vidare föreslås att bestämmelserna om rätten att ta del av allmänna handlingar och bestämmelserna om sekretess ska göras tillämpliga på sådana kontrollorgan när det gäller den verksamhet som avser kontroll av ekologisk produktion.

EU-förordningarnas tillämpningsområde har utvidgats till att gälla även ekologisk vattenbruksproduktion. I propositionen görs bedömningen att Statens jordbruksverk ska vara behörig myndighet och kontrollmyndighet i fråga om den verksamheten.

Förslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2014.

Utskottets överväganden

Lagstiftningsbehovet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden (S och MP) om avslag på lagförslaget. Utskottet gör samma bedömning som regeringen att den nationella lagstiftningen om ekologisk produktion behöver anpassas till dels nya EU-förordningar på området, dels lagar på likartade områden, särskilt livsmedelslagen.

Jämför reservation 1 (MP, V).

Propositionen

I propositionen föreslår regeringen att den nuvarande lagen om EG:s förordning om ekologiskt framställda produkter ska ersättas av en ny lag om kontroll av ekologisk produktion. Lagen ska komplettera rådets förordning (EG) nr 834/2007 med tillämpningsförfordningar samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 med tillämpningsförfordningar i den utsträckning som bestämmelserna är tillämpliga på ekologisk produktion.

Syftet med det aktuella lagförslaget är således att anpassa den nationella lagstiftningen om ekologisk produktion till dels nya EU-förordningar på området, dels lagar på likartade områden, särskilt livsmedelslagen (2006:804). EU-förordningarna är bindande för medlemsstaterna och direkt tillämpliga men för att kunna tillämpa de aktuella förordningarna fullt ut är det nödvändigt att komplettera en del av bestämmelserna i förordningarna med nationella bestämmelser.

De nya EU-förordningarna utvidgar tillämpningsområdet till att även gälla ekologisk vattenbruksproduktion och framställning av ekologisk jäst. Genom de nya EU-förordningarna har regelverkets struktur förtydligats och det framgår tydligare vilka principer som reglerna grundar sig på. Märkningsreglerna har ändrats i vissa avseenden.

Den förändring som har störst betydelse för utformningen av och innehållet i de kompletterande nationella bestämmelserna är att kontrollen av att förordningarna följs ska utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004. Denna förordning gäller även för kontrollen på foder- och livsmedelsområdet. Enligt regeringens bedömning bör de nationella bestämmelserna om ekologisk produktion i så stor utsträckning som möjligt utformas på samma sätt som övriga lagar som sammanfaller med tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004. I likhet med vad som gällde när livsmedelslagen infördes är det därför nödvändigt att på området för ekologisk

produktion komplettera förordning (EG) nr 882/2004 med nationella bestämmelser. Det behövs bl.a. mer detaljerade bestämmelser om kontrollförfarandet än de som finns i den nu gällande lagen (1995:551) om EG:s förordning om ekologiskt framställda produkter. För att underlätta för de myndigheter som ska tillämpa såväl EU-bestämmelserna som de nationella bestämmelserna bör de nationella bestämmelserna i så stor utsträckning som möjligt utformas på samma sätt som redan gällande bestämmelser på närliggande områden.

Motionerna

Enligt motion 2012/13:MJ5 av Kew Nordqvist (MP) i denna del bör riksdagen avslå regeringens lagförslag. Regeringens förslag kommer enligt motionärerna att försvaga det frivilliga kontrollsystem för ekologisk produktion som främst lantbrukare men också handeln har byggt upp under lång tid. Lagförslaget kommer också att öka det administrativa krånglet när det gäller kontrollsystemet. Även i motion 2012/13:MJ4 av Matilda Ernkran m.fl. (S) yrkande 1 i denna del begärs att riksdagen avslår förslaget till ny lag om kontroll av ekologisk produktion.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar inledningsvis att det finns regler om ekologisk produktion både i den gemensamma lagstiftningen inom EU och i den svenska lagstiftningen. Eftersom jordbruket är en del av den gemensamma marknaden är EU:s lagstiftning överordnad den svenska lagstiftningen. Nationella lagar och förordningar omfattar i huvudsak ansvarsfördelning mellan främst myndigheter för kontroll, sanktioner och bemyndiganden.

Som regeringen anför i propositionen är EU-förordningarna bindande för medlemsstaterna och direkt tillämpliga men för att de aktuella förordningarna ska kunna tillämpas fullt ut är det nödvändigt att komplettera en del av bestämmelserna i förordningarna med nationella bestämmelser. Syftet med regeringens lagförslag är därför att anpassa den nationella lagstiftningen om ekologisk produktion till dels nya EU-förordningar på området, dels lagar på likartade områden, särskilt livsmedelslagen (2006:804).

De nya förordningarna innebär bl.a. att regelverkets struktur och de principer som reglerna grundas på har blivit tydligare. Sådana förändringar välkomnas av utskottet eftersom regelverket har uppfattats som oöverskådligt enligt utskottets uppföljning av ekologisk produktion och offentlig konsumtion (2010/11 RFR1).

Regeringen anför att under 2006 genomfördes lagändringar i relevanta lagar för att anpassa svensk lagstiftning till nya EU-bestämmelser om livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd m.m., bl.a. när det gäller offentlig kontroll enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004. Lagarna utformades då så långt som det var möjligt på ett likartat sätt. För att uppnå enhetlighet och för att underlätta tillämpningen av

lagen bör som regeringen framhåller även den nu aktuella lagen utformas i enlighet med redan gällande, enhetliga bestämmelser. I det aktuella lagstiftningsärendet hänvisar regeringen främst till livsmedelslagen (2006:804). När det gäller de föreslagna bestämmelserna om myndigheternas befogenheter påpekar regeringen att de enbart är tillämpliga i den utsträckning som myndigheterna utövar kontroll över det ekologiska regelverket. Huvudregeln i dag är att kontrollorganen utför den kontrollen och regeringen föreslår inte någon ändring i den ordningen.

Utskottet har i olika sammanhang redovisat att konsumenternas efterfrågan på ekologiska livsmedel har ökat starkt under senare år. Utvecklingen av den ekologiska produktionen har varit positiv (se bl.a. 2012/11:RFR1). För att konsumenterna ska ha möjlighet att göra medvetna val mellan olika livsmedel är det viktigt att märkningen av livsmedlen är korrekt och inte vilseleder konsumenterna om varans beskaffenhet. När konsumenterna köper ekologiska livsmedel ska de kunna vara säkra på att de svarar mot de krav som reglerna ställer. Det är därför viktigt att det sker en kontroll av redligheten, dvs. att ett livsmedel består av det som det uppges innehålla. För att de nya förordningarna om ekologisk produktion ska kunna tillämpas fullt ut är det nödvändigt att komplettera en del av bestämmelserna i förordningarna med nationella bestämmelser. Utskottet delar således regeringens uppfattning att det finns ett nationellt lagstiftningsbehov när det gäller kontroll av den ekologiska produktionen och avstyrker därför motionerna 2012/13:MJ4 yrkande 1 i denna del och 2012/13:MJ5 yrkande 1 i denna del.

Kontrollorganens myndighetsutövning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar med vissa ändringar regeringens förslag till lag om kontroll av ekologisk produktion i de delar det avser 3 § och 8 §. Därmed bifaller riksdagen delvis regeringens proposition i denna del och delvis ett motionsyrkande (S).

Riksdagens beslut i denna del som avser utländska kontrollorganens myndighetsutövning innebär att 10 kap. 8 § RF ska tillämpas. Detta medför att beslut i enlighet med 10 kap 8 § RF ska fattas med minst tre fjärdedels majoritet av de röstande och mer än hälften av ledamöterna.

Propositionen

När det gäller myndighetsutövning i den föreslagna lagen anför regeringen att vissa uppgifter i den offentliga kontrollen enligt förordning 882/2004 kan delegeras till privata kontrollorgan. Bestämmelserna om delegation i denna förordning kompletteras av särskilda delegationsbestämmelser i för-

ordning 834/2007. De sistnämnda delegationsbestämmelserna skiljer sig från de allmänna delegationsreglerna i förordning 882/2004, huvudsakligen genom att de tillåter delegation av beslut om åtgärder vid bristande efterlevnad av regelverket samt, i begränsad utsträckning, delegation av vissa dispensbeslut. Delegationsbestämmelserna förutsätter att det finns en eller flera utpekade behöriga myndigheter som ska ansvara för att kontrollerna är effektiva, objektiva och oberoende och som ska kunna överlämna uppgifter till kontrollorganen. Överlämnande av kontrolluppgifter som innefattar myndighetsutövning till ett enskilt subjekt kräver lagform. Delegationsbestämmelserna behöver därför kompletteras med nationell lagstiftning.

Regeringen förslår att Livsmedelsverket och Jordbruksverket inom sina respektive ansvarsområden ska kunna överlämna kontrolluppgifter till ett kontrollorgan som är en juridisk person. Ett sådant överlämnande får i fråga om åtgärder vid bristande efterlevnad av regelverket endast innefatta en rätt att återkalla ett utfärdat certifikat eller att enligt artikel 30.1 första stycket i rådets förordning (EG) nr 834/2007 besluta om att avlägsna märkning eller förbjuda marknadsföring av ett parti eller en produktionsomgång.

Beträffande befogenheter i samband med kontrollen föreslår regeringen att ett kontrollorgan och Europeiska kommissionen, i den utsträckning som behövs för kontrollen, på begäran ska ha motsvarande rätt till tillträde, upplysningar och handlingar som en kontrollmyndighet har. Denna rätt ska även omfatta de inspektörer och experter som har utsetts av kommissionen.

Vidare föreslås att ett kontrollorgan och Europeiska kommissionen, i den utsträckning som behövs för kontrollen, på begäran ska ha motsvarande rätt som en kontrollmyndighet har att ta prov. Denna rätt ska även omfatta de inspektörer och experter som har utsetts av kommissionen.

Motionen

I motion 2012/13:MJ4 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 2 föreslås att förslaget till ny lag om kontroll av ekologisk produktion bör omarbetas. Motionärerna anser att utgångspunkten bl.a. bör vara att i så stor utsträckning som möjligt delegera uppgifter till parterna (kontrollorgan och producent, importör etc.). Kontrollorganen bör få en möjlighet att, inom EU-förordningarnas gränser, ta ett större ansvar för processen. Kontrollmyndigheterna (Livsmedelsverket och Jordbruksverket) ska överlämna uppgiften att utöva kontroll till kontrollorganen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens syn på att vissa uppgifter i den offentliga kontrollen bör kunna delegeras till privata kontrollorgan. Delegationsbestämmelserna förutsätter att det finns en eller flera utpekade behöriga myndigheter som ska ansvara för att kontrollerna är effektiva, objektiva och oberoende och som ska kunna överlämna uppgifter till kontrollorganen. I 3 § föreslås att Livsmedelsverket och Statens jordbruksverk inom

sina respektive ansvarsområden ska kunna överlämna kontrolluppgifter till ett kontrollorgan som är en juridisk person. För att någon ska kunna bedriva kontroll krävs enligt rådets förordning (EG) nr 834/2007 dessutom ett beslut om certifiering och godkännande. Regeringen har i propositionen bedömt att Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac) förutom beslut om ackreditering bör fatta beslut om att godkänna kontrollorgan. Utskottet ser positivt på att ansökningsförfarandet för ackreditering, godkännande och delegering samordnas, lämpligen genom att göra det möjligt för en juridisk person som vill bedriva ekologisk kontroll att kunna lämna in sin ansökan om ackreditering, godkännande och delegering hos en myndighet.

Utskottet anser vidare att det är väsentligt att kontrollorganen även bör få fatta beslut enligt artikel 91 i kommissionens förordning (EG) nr 889/2008 och att det därför behövs en mindre förändring av regeringens lagförslag. Utskottet föreslår därför att riksdagen antar regeringens förslag till lag om kontroll av ekologisk produktion i de delar det avser 3 § med den ändringen att bestämmelsen får den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3 och 8 §. Därmed tillstyrker utskottet delvis propositionen 2012/13: 55 punkt 1 i denna del och delvis motion 2012/13: MJ4 (S) yrkande 2.

Vid riksdagens beslut om utländska kontrollorganens myndighetsutövning (förslagspunkt 2 i utskottets förslag till riksdagsbeslut) ska 10 kap. 8 § regeringsformen tillämpas, dvs. att beslut fattas med minst tre fjärdedels majoritet av de röstande och mer än hälften av ledamöterna.

Lagförslagen i övrigt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och antar regeringens förslag till lag om kontroll av ekologisk produktion i den mån lagförslaget inte omfattas av vad utskottet föreslagit ovan. Därigenom bifalls delvis två motionsförslag (S och MP).

Propositionen

Regeringen föreslår att begreppet tillsyn ska ersättas med begreppet kontroll i den nya lagen om kontroll av ekologisk produktion.

När det gäller kontrollorganen föreslås att beslut av ett kontrollorgan som har fattats enligt de EU-förordningar som kompletteras av den nya lagen eller som har fattats enligt denna lag får överklagas. Ett beslut av ett kontrollorgan ska överklagas till länsstyrelsen i det län där kontrollorganet har sitt säte.

Vissa bestämmelser i förvaltningslagen (1986:223) ska enligt regeringen tillämpas om kontrollorganen utövar kontroll enligt den föreslagna lagen. Detta gäller förvaltningslagens bestämmelser om jäv, muntlig handläggning, anteckning av uppgifter, parterts rätt att få del av uppgifter, motivering av och underrättelse om beslut samt rättelse av skrivfel och liknande.

Regeringens föreslår vidare att begreppet tillsynsmyndighet ska ersättas med begreppet kontrollmyndighet i den nya lagen.

Kontroll av efterlevnaden av de EU-förordningar som kompletteras av den nya lagen om kontroll av ekologisk produktion, de beslut som har meddelats med stöd av EU-förordningarna, den nya lagen, de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen och de beslut som har meddelats med stöd av lagen ska utövas av Livsmedelsverket, Jordbruksverket, de andra statliga förvaltningsmyndigheter som regeringen bestämmer och kommunerna.

Enligt förslaget får regeringen meddela föreskrifter om fördelningen av kontrolluppgifter mellan kommunerna och de statliga förvaltningsmyndigheterna. När det gäller kommunernas uppgifter föreslås att en kommuns uppgifter ska fullgöras av den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Kontrollmyndigheterna ska genom rådgivning, information och andra åtgärder underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt de EU-förordningar som kompletteras av lagen om kontroll av ekologisk produktion, de beslut som har meddelats med stöd av EU-förordningarna, den nya lagen, de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen och de beslut som har meddelats med stöd av lagen.

Kontrollmyndigheterna ska verka för att åtgärder vidtas mot överträdelser av de EU-förordningar som kompletteras av den nya lagen, de beslut som har meddelats med stöd av EU-förordningarna, lagen, de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen och de beslut som har meddelats med stöd av lagen.

Regeringen föreslår vidare att kommuner ska kunna komma överens om att de kontrolluppgifter som en kommun har ska fullgöras helt eller delvis av en annan kommun och att en person som är anställd av en kommun ska få fatta beslut på en annan kommuns vägnar.

När det gäller förelägganden som riktas mot en kommun föreslår regeringen att Livsmedelsverket ska kunna besluta att förelägga en kommun som inte fullgör sina skyldigheter enligt lagen att vidta rättelse.

När det gäller bemyndiganden föreslås att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om undantag från EU-förordningarna och om särskilda ekologiska produktionsregler. Vidare föreslås att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om hur kontroll ska bedrivas och om skyldighet för en kommun eller ett kontrollorgan att lämna uppgifter till en annan kontrollmyndighet.

Regeringen föreslår även att det införs en skyldighet för den som är föremål för kontrollen att lämna den hjälp som behövs för att kontrollen ska kunna genomföras. Enligt förslaget ska polismyndigheten på begäran av en kontrollmyndighet lämna den hjälp som behövs för att utföra kontrollen eller för att verkställa ett beslut enligt de EU-förordningar som kompletteras av lagen, de beslut som har meddelats med stöd av EU-förordningarna, den nya lagen, de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen och de beslut som har meddelats med stöd av lagen. Biträde av polismyndigheten får endast begäras när det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att kontrollen inte kommer att kunna utföras utan att polisens särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver användas eller det annars finns synnerliga skäl för begäran.

Beträffande föreläggande föreslås att en kontrollmyndighet även fortsättningsvis ska kunna meddela förelägganden och förbud för att bestämmelserna om ekologisk produktion och de beslut som har meddelats med stöd av sådana bestämmelser ska följas samt att förena sådana förelägganden och förbud med vite.

Kontrollmyndigheten ska också kunna ta hand om en vara som omfattas av ett föreläggande eller ett förbud om föreläggandet eller förbudet inte följs. Om en vara har tagits om hand ska ägaren ges möjlighet att under överinseende av kontrollmyndigheten ändra benämningen på eller sammansättningen av varan eller göra någon annan ändring så att den överensstämmer med de EU-förordningar som kompletteras av lagen och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen. Annars ska kontrollmyndigheten låta förstöra varan på ägarens bekostnad.

Av förslaget framgår vidare att kontrollmyndigheten ska kunna besluta om rättelse på den enskildes bekostnad om han eller hon inte fullgör sina skyldigheter enligt de EU-förordningar som kompletteras av den nya lagen, de beslut som har meddelats med stöd av EU-förordningarna, lagen, de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av lagen.

När det gäller sanktionsavgifter föreslår regeringen att en administrativ sanktionsavgift ska tas ut av den som låter bli att anmäla sin verksamhet i strid med artikel 28.1 i rådets förordning (EG) nr 834/2007. Avgiften ska tas ut även om överträdelsen inte har skett uppsåtligt eller av oaksamhet. De myndigheter som regeringen bestämmer ska ges rätt att besluta om sådana sanktionsavgifter. Avgiften ska tillfalla staten.

Enligt förslaget får regeringen meddela ytterligare föreskrifter om en sådan administrativ sanktionsavgift som ska tas ut av den som i strid med artikel 28.1 i rådets förordning (EG) nr 834/2007 underlåter att anmäla sin verksamhet. Av sådana föreskrifter ska det framgå hur sanktionsavgiften ska beräknas. Avgiften ska vara lägst 1 000 kronor och högst 50 000 kronor.

Hel eller delvis befrielse från sanktionsavgiften ska beslutas om det är oskäligt att ta ut avgiften med fullt belopp. Vid bedömningen av denna fråga ska det särskilt beaktas

- om överträdelsen har berott på sjukdom som medfört att den avgiftsskyldige inte förmått att på egen hand göra det som ålegat honom eller henne och inte heller förmått att uppdra åt någon annan att göra det
- om överträdelsen annars berott på en omständighet som den avgiftsskyldige varken kunnat förutse eller borde ha förutsett eller inte kunnat påverka eller
- vad den avgiftsskyldige gjort för att undvika att en överträdelse skulle inträffa.

Någon sanktionsavgift får inte beslutas för en gärning som omfattas av ett vitesföreläggande. Innan en myndighet beslutar att ta ut sanktionsavgift ska den som avgiften gäller ges tillfälle att yttra sig. En sanktionsavgift får tas ut endast om den som avgiften gäller har getts tillfälle att yttra sig inom två år från det att anmälningsskyldigheten har upphört. Ett beslut om sanktionsavgift får verkställas enligt utsökningsbalken. En sanktionsavgift faller bort om beslutet om avgift inte har verkställts inom fem år från det att beslutet har vunnit laga kraft.

När det gäller avgifter föreslås att den nuvarande lagens bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om att avgift ska tas ut för tillsynen ska i sak föras över till den nya lagen om kontroll av ekologisk produktion. Det ska dock utformas som ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om en skyldighet att betala avgifter för kontroll. Bemyndigandet ska därutöver omfatta föreskrifter om skyldighet att betala avgift för prövning av ärenden.

En upplysningsbestämmelse förs in i lagen om att regeringen meddelar föreskrifter om de avgifter som tas ut av statliga förvaltningsmyndigheter.

Det ska också införas ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om skyldighet för ett kontrollorgan att ta ut avgifter för kontroll och prövning samt föreskrifter om grunderna för beräkning av avgifternas storlek.

Det innebär att kontrollorganen också i fortsättningen själva kan besluta om den närmare storleken på de avgifter som de är skyldiga att ta ut för sin kontroll och prövning och att de kan ha olika avgifter för sin kontroll om de har olika kostnadsläge.

Bestämmelsen ska även innehålla ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om skyldighet för en kommun att ta ut avgifter för kontroll och prövning. Regeringen ska få disponera de avgiftsintäkter som tas ut för prövning, registrering och kontroll, inklusive extra kontroll.

Regeringen föreslår vidare att ett beslut som en statlig myndighet har fattat enligt de EU-förordningar som kompletteras av den nya lagen om kontroll av ekologisk produktion eller som har fattats enligt denna lag ska få överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Beslut av en kommun som har fattats enligt de EU-förordningar som kompletteras av den nya lagen eller som har fattats enligt lagen får överklagas till länsstyrelsen. En myndighet får bestämma att även andra beslut än beslut om sanktionsavgift ska gälla omedelbart även om beslutet överklagas.

Regeringen föreslår att bestämmelserna om rätten att ta del av allmänna handlingar och bestämmelserna om sekretess ska göras tillämpliga på de kontrollorgan som kontrolluppgifter har delegerats till enligt lagen om kontroll av ekologisk produktion.

Enligt förslaget ska den nya lagen om kontroll av ekologisk produktion träda i kraft den 1 januari 2014. Vid samma tidpunkt ska lagen (1995:551) om EG:s förordning om ekologiskt framställda produkter upphävas. Lagen om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) föreslås träda i kraft den 1 januari 2014.

Motionerna

I motionerna 2012/13: MJ4 Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 1 i denna del och 2012/13: MJ5 av Kew Nordqvist (MP) i denna del yrkas att regeringens lagförslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen avslås. Motionärerna anser att det finns tveksamheter till att kontrollorganen betraktas som myndigheter vad gäller krav på bl.a. offentlighet. Ökade förvaltningsrättsliga krav på kontrollorganen kan leda till ökade administrativa kostnader, vilket blir ett hinder för den utökning av ekologisk produktion som motionärerna eftersträvar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ansluter sig till regeringens överväganden när det gäller förslaget till lag om kontroll av ekologisk produktion.

Vid all myndighetsutövning är utgångspunkten att offentlighetsprincipen bör gälla. När det gäller de nu berörda kontrollorganen bör man dock uppmärksamma att de enligt rådets förordning (EG) nr 834/2007 är skyldiga att informera de behöriga myndigheterna om resultatet av de kontroller de utför och om de oegentligheter och överträdelser som de upptäcker vid kontrollerna. Denna information kommer därmed att finnas tillgänglig hos myndigheterna. Allmänhetens intresse av insyn i kontrollverksamheten kan därigenom anses vara tillgodosett. Enligt utskottets mening finns det därför inte skäl att göra offentlighetsprincipen tillämplig på kontrollorganens verksamhet. Det innebär att kontrollorganen inte kommer att vara skyldiga att registrera handlingar eller att följa bestämmelserna om arkivering.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Därmed tillstyrker utskottet delvis motionerna 2012/13: MJ4 (S) yrkande 1 i denna del och 2012/13: MJ5 (MP) i denna del.

Kontrollsystem i andra länder

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsförslag (S) om att analysera kontrollsystemets utformning i andra länder.

Jämför reservation 2 (S).

Motionen

I motion 2012/13:MJ4 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 3 begärs att regeringen ska analysera hur andra medlemsländer hanterar kontrollfrågan så att tillämpningen blir så likartad som möjligt. En sådan analys är väsentlig för att säkerställa konkurrenskraften och exportmöjligheten för det svenska ekologiska lantbruket.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis nämna att Europeiska revisionsrätten har gjort en granskning av medlemsstaternas kontrollsystem för ekologiska produkter (Revision av det kontrollsystem som reglerar produktionen, bearbetningen, distributionen och importen av ekologiska produkter, Särskild rapport nr 9 2012).

Syftet med EU:s rättsliga ram, som reglerar sektorn för ekologisk produktion, är att ge en grund för hållbar utveckling av den ekologiska produktionen samtidigt som den garanterar sund konkurrens, inger förtroende hos konsumenterna och skyddar deras intressen samt sörjer för en väl fungerande inre marknad. Med detta syfte har ett kontrollsystem införts som omfattar alla stadier i den ekologiska försörjningskedjan, t.ex. produktion på lantgård, bearbetning, distribution och import av livsmedel samt detaljhandelsverksamhet. Varje aktör i kedjan måste följa samma uppsättning regler för ekologisk produktion, bearbetning, distribution, märkning och kontroller.

I granskningen konstaterar Revisionsrätten att det finns brister när det gäller kontrollsystemet och på grundval av dessa iakttagelser lämnar Revisionsrätten bl.a. följande rekommendationer.

- Behöriga myndigheter bör stärka sin tillsynsroll gentemot kontrollorganen genom att tillämpa lämpliga dokumenterade förfaranden för godkännande och tillsyn av kontrollorgan, se till att definitionen av överträdelse, oegentligheter och motsvarande påföljder harmonieras och genom att främja den goda praxis som finns.
- Informationsutbytet inom medlemsstaterna, mellan medlemsstaterna och kommissionen och mellan medlemsstaterna bör förbättras så att det garanterar att kontrollerna och övervakningen håller god kvalitet.

- Kontrollerna bör stärkas så att man kan garantera att aktörerna uppfyller de lagstadgade kraven för spårbarhet. I detta avseende bör kommissionen klargöra de olika aktörernas roller och ansvarsområden.
- Kommissionen bör stärka sin tillsyn av medlemsstaternas kontrollsystem genom att göra granskningsbesök och samla in och använda sig av de uppgifter och den information som krävs.

Utskottet har vidare inhämtat kompletterande uppgifter från Landsbyggsdepartementet som menar att det är svårt att göra rättvisande jämförelser om kontrollsystemets utformning med andra medlemsstater eftersom de har en relativt stor frihet att välja hur kontrollsystemet ska utformas (privat eller statlig kontroll). De länder som har valt en modell med kontrollorgan har i varierande utsträckning överlåtit beslutsfunktioner till dem. Frankrike har t.ex. valt att använda sig av kontrollorgan men har inte lämnat över något beslutsfattande till sina kontrollorgan.

Utskottet anser att det är väsentlig att resultatet av medlemsstaternas kontroll av den ekologiska produktionen blir föremål för en löpande bevakning. Syftet är att tillvarata konsumenternas intressen oavsett var den ekologiska produktionen sker och att säkerställa sunda konkurrensförhållanden mellan producenterna. Om det finns skäl att misstänka att kontrollsystemets utformning i olika länder har betydelse för resultatet utgår utskottet från att regeringen vidtar de åtgärder som behövs för att tillvarata både de svenska konsumenternas och de svenska producenternas intressen. Revisionsrättens granskning bör enligt utskottets mening kunna ligga till grund för eventuella åtgärder för att säkerställa en bra kontrollverksamhet i alla medlemsländer. Därmed anser utskottet att motion 2012/13:MJ4 (S) yrkande 3 kan lämnas utan vidare åtgärd i den mån den inte kan anses tillgodosedd.

Mål och strategier

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om mål och strategier för ekologisk produktion och offentlig konsumtion av ekologiska livsmedel (S, M och MP).

Jämför reservationerna 3 (MP, V), 4 (S), 5 (S, V) och 6 (SD).

Motionerna

Enligt motion 2012/13:MJ377 av Betty Malmberg (M) yrkande 1 bör inte nationella mål för ekologisk produktion fastställas eftersom produktionen måste öka och bli effektivare för att kunna möta den globala utmaningen

att mätta en växande befolkning. Enligt motionären saknas vidare entydig forskning som visar att klimat- och miljönyttan blir bättre med ekologisk odling.

I motion 2012/13: MJ425 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 5 föreslås att ett nytt mål om att 30 procent av den offentliga konsumtionen av livsmedel ska bestå av ekologiska varor 2020 ska fastställas.

Den offentliga sektorn har ökat sin efterfrågan på ekologiska livsmedel, vilket har bidragit till en ökad försäljning av ekologiska livsmedel. Det finns en stark politisk vilja i många kommuner och landsting för att konsumtionen av ekologiska livsmedel ska öka. Det finns således flera anledningar att fortsätta att arbeta med ett nationellt mål, styrmedel och åtgärder för att stödja ekologisk odling.

I samma motion förordas vidare att ett nytt mål om att 30 procent av jordbruksmarken ska vara ekologiskt certifierad till 2020 ska beslutas (yrkande 20). Den ekologiska odlingen minskar jordbrukets miljö- och klimatpåverkan. Detta beror på att man i begränsad omfattning använder kemikalier, och att man inte alls använder handelsgödsel, vilket påverkar klimatet negativt genom utsläpp av den mycket starka växthusgasen dikväveoxid (lustgas). Ekologisk produktion kan vidare innebära att det svenska jordbruket blir mer konkurrenskraftigt, och motionärerna menar att den ekologiska odlingen kan utgöra en större andel av produktionen än vad den gör i dag.

Av motion 2012/13: MJ445 av Tina Ehn m.fl. (MP) yrkande 11 framgår att en ny sammanhållen strategi för att uppnå satta mål för ekologisk produktion bör tas fram eftersom det behövs förbättringar i alla led för att främja en positiv utveckling inom området. Dagens prissystem missgynnar ekologisk produktion, och statligt stöd behövs för att utjämna missförhållanden i prisbildningen. Regelverk ska inte missgynna ekologiska producenter samtidigt som offentliga upphandlare måste ta sitt ansvar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har behandlat frågor som rör ekologisk produktion och konsumtion vid flera tillfällen, bl.a. i en särskild uppföljning (2010/11: RFR1). Utskottets uppföljning var inriktad på att kartlägga vilka olika insatser som staten gör för att stimulera den ekologiska produktionen och den offentliga konsumtionen av ekologiska livsmedel, vilka resultat som dessa insatser har haft samt vilka problem och möjligheter det finns när det gäller den fortsatta utvecklingen. Utskottet konstaterade att konsumenternas efterfrågan på ekologiska livsmedel har ökat starkt under senare år. Utvecklingen av den ekologiska produktionen har också varit starkt positiv. Det fanns, enligt utskottet, förutsättningar för att den ekologiska livsmedelsproduktionen skulle fortsätta att öka, förutsatt att konsumenternas intresse för ekologiska produkter höll i sig.

I utskottets uppföljning behandlades även målen för den ekologiska produktionen, den certifierade jordbruksmarken och den offentliga sektorns livsmedelskonsumtion. I landsbygdsprogrammet 2007–2013 finns mål för den ekologiska produktionen fram till 2013 som till stor del motsvarar 2010 års produktionsmål. Huvuddelen av de medel som avsätts för att stimulera den ekologiska produktionens miljöeffekter finansieras via landsbygdsprogrammet. Utskottet ansåg att frågan om att formulera nya mål för den ekologiska produktionen och den offentliga sektorns konsumtion av ekologiska livsmedel efter 2010 borde analyseras vidare.

När det gäller frågan om huruvida fastställda mål har uppnåtts vill utskottet hänvisa till regeringens skrivelse 2011/12:124 Miljö-, klimat- och energisatser inom jordbruket som utskottet behandlade i juni 2012 (bet. 2011/12: MJU24). Av skrivelsen framgår att målen i vissa fall har nåtts och i andra fall inte har nåtts.

När det gäller att utforma nya mål för ekologisk produktion vill utskottet uppmärksamma resultatet av regeringens uppdrag till Jordbruksverket om att analysera behov och utformning av nya mål för ekologisk produktion i det kommande landsbygdsprogrammet 2014–2020. Jordbruksverket avrapporterade resultatet den 30 maj 2012 i rapporten 2012:37, Behov av nya mål och åtgärder för ekologisk produktion i landsbygdsprogrammet.

I rapporten föreslår Jordbruksverket ett övergripande mål för den ekologiska produktionen med följande lydelse:

Den ekologiska produktionen ska bedrivas i sådan omfattning och med sådana metoder att den är samhällsekonomiskt optimal och därmed sammantaget ger bästa möjliga livsmedel, folkhälsa, djurvälstånd samt klimat- och miljöeffekter med hänsyn till samhällets totala kostnader.

Vidare föreslås ett mål för den ekologiska produktionen för kommande landsbygdsprogram 2014–2020 med följande lydelse:

Certifierad ekologisk jordbruksmark ska 2020 omfatta minst 20 procent av den svenska jordbruksmarken. Den certifierade ekologiska jordbruksmarken i slättbygd ska senast 2020 ha ökat med minst 50 000 hektar jämfört med 2011 års nivå.

Jordbruksverket föreslår vidare att en grundläggande miljöersättning ges till certifierad ekologisk produktion i hela landet. Det tillkommer en omställningsersättning till certifierad ekologisk produktion i slättbygd. Man rekommenderar att en grundläggande miljöersättning ges till certifierad ekologisk produktion i hela landet. Ersättningen föreslås bli differentierad på två nivåer så att den är högre i slättbygd än i övriga landet. Till detta läggs en omställningsersättning till den certifierade ekologiska produktionen i slättbygden. Omställningsersättningen ges under fem års tid och är högre de första två åren. De föreslagna målen föranleds av effektanalyser där den ekologiska produktionens effekt på klimat, växtnärsförluster, kemiska bekämpningsmedel, biologisk mångfald, landsbygdsutveckling, människors hälsa och djurvälstånd har analyserats.

De föreslagna målen grundas på effektanalyser som visar att den ekologiska produktionen bidrar till en positiv utveckling på flera områden. Det gäller framför allt biologisk mångfald och minskad användning av bekämpningsmedel. I slättbygd får man de största positiva effekterna. Samtidigt medför den ekologiska produktionen en lägre avkastning särskilt i slättbygd, vilket påverkar den samhällsekonomiska lönsamheten. Regelverket för ekologisk produktion medför även tydliga fördelar för djurvelfärd. Även inom landsbygdsutveckling har ekologisk produktion en god potential att kunna bidra till en levande landsbygd. Det gäller främst genom att ekologisk produktion i vissa fall har en ekonomiskt mer förmånlig produktion (både genom merpris på produkter och genom miljöersättningen) i områden där det konventionella jordbruket har svårt att få långsiktig lönsamhet i produktionen. När det gäller klimatpåverkan, växtnäringens förluster och människors hälsa är situationen mer osäker och inga klara slutsatser kan dras, enligt Jordbruksverket.

När det gäller frågan om mål för offentlig konsumtion av ekologiska livsmedel är det främst offentliga aktörer som har ett ansvar att ställa krav i samband med upphandlingar. Utskottet har tidigare framhållit att det är viktigt att beslutsfattare på lokal och regional nivå ger sina tjänstemän mandat och medel att köpa in ekologiska livsmedel (bet. 2011/12:MJU2). Det är inte enbart genom statliga ekonomiska åtgärder som man kan och ska verka för en ökad produktion och konsumtion av ekologiska produkter. Utvecklingen måste komma från de aktörer som verkar på marknaden, och konsumenternas efterfrågan är helt avgörande för utvecklingen.

Utskottet vill vidare uppmärksamma att det pågår olika insatser när det gäller att utveckla den offentliga upphandlingen. I april 2012 presenterade upphandlingsstödsutredningen sitt förslag som bl.a. innebär att en ny myndighet inrättas. Det finns enligt utredningen ett stort intresse för att ta miljöhänsyn vid offentlig upphandling, vilket kan vara ett viktigt instrument som både minskar miljöpåverkan och medverkar till att förändra förutsättningarna på marknaderna. Upphandlingsstödet bör enligt utredningens förslag ha det övergripande ansvaret för att ge vägledning och stöd beträffande miljöhänsyn vid offentlig upphandling (SOU 2012:32, Upphandlingsstödet framtid). Utredningens förslag är föremål för beredning inom Regeringskansliet. En annan utredning, Upphandlingsutredningen, har haft regeringens uppdrag att utreda hur upphandlingsstödet bör samordnas i syfte att öka kompetens, tillgänglighet, enhetlighet och synlighet gentemot upphandlingsmarknadens aktörer (direktiv 2011:78). En central del av utredningens uppdrag har varit att utreda möjligheterna att effektivt använda offentlig upphandling för att bidra till olika samhällspolitiska mål, som hänsyn till miljö och klimat, hushållning med naturresurser och en socialt ansvarsfull utveckling (SOU 2013:12, Goda affärer – en strategi för hållbar offentlig upphandling). Resultatet presenterades i mars 2013 och underlaget kommer att remissbehandlas.

Utskottet konstaterar att regeringen i olika sammanhang, senast i budgetpropositionen för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel (prop. 2012/13:1), uppger att man avser att inför det kommande Landsbygdsprogrammet 2014–2020 ta ställning till behov och utformning av nya mål för ekologisk produktion. Utskottet ser fram emot att ta del av regeringens ställningstaganden och utgår från att såväl Jordbruksverkets underlag som utskottets synpunkter kommer att tas tillvara i det fortsatta beredningsarbetet. Därmed bör bl.a. behovet av strategier och styrmedel för att främja en önskad utveckling samt behovet av mål för offentlig konsumtion av ekologiskt producerade livsmedel kunna tillgodoses. Som redovisats har utskottet tidigare uppmärksammat att konsumenternas efterfrågan på ekologiska livsmedel har ökat. Enligt utskottets bedömning kan det nu behandlade lagförslaget ytterligare främja en positiv utveckling av marknaden eftersom konsumenternas förtroende för ekologiska livsmedel ökar eftersom kontrollen syftar till att säkerställa att gällande regler efterlevs.

Därmed föreslår utskottet att motionerna 2012/13: MJ377 (M) yrkande 1, 2012/13: MJ425 (S) yrkande 5 och 20 samt 2012/13: MJ445 (MP) yrkande 11 lämnas utan vidare åtgärd.

Åtgärder

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag (S och MP) om att olika åtgärder ska vidtas för att främja den ekologiska produktionen. Åtgärderna avser t.ex. att ta bort hinder för produktion, att fastställa en aktionsplan och finansiera certifieringskostnader samt införa särskilda stöd.

Jämför reservationerna 7 (S), 8 (MP, V) och 9 (MP).

Motionerna

I motion 2012/13: MJ4 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 4 begärs att regeringen ska vidta åtgärder som tar bort hinder för ökad ekologisk produktion. Efterfrågan på ekologiska produkter i Sverige har ökat, men den har inte kunnat följas upp av svensk produktion. Exempelvis behövs en satsning på forskning och utbildning inom området för produktutveckling och för att stärka konkurrenskraften. En annan åtgärd är att se över och bredda användningen av EU:s landsbygdsprogram för att främja produktion och konsumtion av och handel med ekologiska produkter. Det bör vidare införas en modell för finansiering av certifieringskostnaderna där samtliga som köper livsmedel betalar för ”gröna certifikat” som betalar certifieringen.

I motion 2012/13:MJ445 av Tina Ehn m.fl. (MP) yrkande 1 framhålls att det behövs en ny aktionsplan för ekologisk produktion. Även ett certifieringsbidrag bör införas för att täcka en del av certifieringskostnaderna för småbrukare eftersom certifieringskostnaden är ett hinder för många småbrukare. Ett sådant bidrag skulle också vara ett incitament till omställning av jordbruk till ekologisk produktion (yrkande 4).

Det är enligt motionärerna också viktigt att använda det nationella handlingsutrymme som finns inom den gemensamma jordbrukspolitiken för att styra över det svenska jordbruket till ett hållbart och ekologiskt jordbruk. I ökad utsträckning bör medel föras över från direktstöd (gårdsstöd) till landsbygdsutveckling och miljöersättningar. Inom landsbygdsutvecklingen bör åtgärder prioriteras som leder till bärkraftiga, uthålliga och långsiktigt produktiva jordbrukssystem. Detta innebär att man måste prioritera det ekologiska lantbruket, där man tar stor hänsyn till och stort ansvar för ekosystemet, den biologiska mångfalden och kretsloppet (yrkande 10). Motionärerna framhåller vidare att regeringen bör ge Jordbruksverket i uppdrag att se över sina föreskrifter i syfte att minska jordbrukets miljöpåverkan, och då särskilt beakta det ekologiska lantbrukets villkor (yrkande 6).

Likaså bör regeringen utreda vad som kan göras för att underlätta sysselsättning i ekologiskt och småskaligt jordbruk. Ekologisk grönsaksodling är, liksom annan trädgårdsproduktion, arbetsintensiv, och ibland har jordbruksföretag svårt att hitta arbetskraft, särskilt för säsongsarbete. Brist på säsongsarbetskraft är en faktor som begränsar den ekologiska produktionen (yrkande 7).

I motionen uppmärksammas vidare att det finns ett behov av att informera och att ge särskilt stöd till producenter av ekologiska livsmedel. Regelsystem kan vara ett hinder och försvåra för småbrukaren, och därför bör matlotsar på länsstyrelserna inrättas och livsmedelslagstiftningen bör anpassas till småskaliga producenters villkor (yrkande 5). Även information och rådgivning till lantbrukare som vill ställa om till ekologisk produktion bör intensifieras och förbättras (yrkande 8).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare uppmärksammat att den ekologiska produktionen i Sverige är stor i ett internationellt perspektiv (jfr. bet. 2010/11:MJU16). Den ekologiska produktionen är ett led i utvecklingen av en uthållig livsmedelsproduktion och bidrar till flera miljömål, särskilt eftersom inte kemiska växtskyddsmedel används i produktionen. Ekologiskt jordbruk innebär odling och djurhållning där man strävar efter miljöhänsyn, resurshushållning och en hög självförsörjningsgrad. Både vad gäller växtnäring och foder utnyttjas främst förnybara resurser som är givna i en viss miljö. Kemiska växtskyddsmedel och lättlöslig mineralgödsel används inte i ekologisk odling. Växtskydd baseras i stället på en varierad växtföljd. Vallen med sin blandning av gräs- och kvävefixerande baljväxter spelar en avgö-

rande roll för växtnäringförsörjningen. Tillsammans med en anpassad jordbearbetning och mekanisk ogräsbekämpning är växtföljden viktig för att hålla ogräsen på en hanterbar nivå. Eftersom man i ekologisk odling inte använder kemiska växtskyddsmedel bidrar produktionsformen till att nå en god vattenkvalitet men har också positiva effekter när det gäller biologisk mångfald, hållbar och resurseffektiv produktion och möjligheten att nå flera av de nationella miljökvalitetsmålen. Ekologisk produktion och förädling av ekologiska produkter samt annan produktion med mervärden kan också skapa förutsättningar för nya företag på landsbygden.

Utskottet har vidare nyligen behandlat frågan om kostnader för ekologisk produktion i förhållande till det konventionella jordbruket (se bet. 2012/13:10). Det finns inom det nuvarande landsbygdsprogrammet stöd till ekologiska produktionsformer. Beräkningen av ersättningsnivån för insatsen har gjorts genom en jämförelse med kostnaderna för konventionell produktion och de tilläggskostnader som tillkommer vid certifierad ekologisk produktion och kretsloppsinriktad produktion. Kalkylen beaktar även att ekologisk produktion inte medför kostnader för mineralgödsel, vilket konventionell produktion gör.

Det finns olika typer av miljöersättning för ekologisk produktion inom landsbygdsprogrammet för certifierad ekologisk produktion liksom för kretsloppsinriktad produktion. Ersättningarna omfattar såväl växtodling, trädgårdsrödor, bär och frukt som djurhållning. Från och med 2010 har ersättningen för ekologisk spannmål och ekologiska proteingrödor såsom oljeväxter höjts. Likaså har en ersättning för certifierad ekologisk vall införts (se skr. 2011/12:124 och bet. 2011/12:MJU24).

När det gäller stöd för certifieringskostnader vill utskottet uppmärksamma att det betalas ut ersättning för certifierad ekologisk produktion och för resursbevarande produktion med ekologisk inriktning. Ersättningsnivån för certifierad ekologisk produktion är högre än för resursbevarande produktion med ekologisk inriktning. Det innebär att med miljöersättning får jordbrukaren ersättning för det inkomstbortfall och de merkostnader som ekologisk produktion innebär. Certifierad ekologisk produktion gynnas särskilt inom landsbygdsprogrammet genom att full ersättning betalas ut. Enligt Landsbygdsdepartementet kan kostnaderna för certifiering täckas in i regeringens satsningar inom direktstöden som omfattar medel på certifieringsstöd och marknadsfrämjande åtgärder.

När det gäller satsningar på forskning och utveckling vill utskottet uppmärksamma att regeringen redovisar olika åtgärder för ekologisk produktion i den ovannämnda skrivelsen. Exempelvis nämns fältforskningsverksamheten för ekologisk produktion, och av regleringsbrevet för Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) framgår att SLU årligen ska använda minst 7 miljoner kronor för verksamheten. Likaså ska SLU använda minst 5 miljoner kronor per år till verksamhet vid Centrum för ekologisk produktion och konsumtion (Epok, tidigare CUL). Epok arbetar med samverkan, samordning och information om ekologiskt lantbruk i ett svenskt, nordiskt och

internationellt perspektiv. Likaså ska SLU använda minst 5 miljoner kronor per år till verksamhet vid Centrum för ekologisk produktion och konsumtion (Epok). Epok arbetar med samverkan, samordning och information om ekologiskt lantbruk i ett svenskt, nordiskt och internationellt perspektiv. Ytterligare stöd till forskning om ekologisk produktion görs via Forskningsrådet för miljö- och areella näringar (Formas), och för 2013 ska minst 12 miljoner kronor finansiera forskningsinsatser om ekologisk produktion.

Av Jordbruksverkets regleringsbrev för 2013 framgår också att anslag 1:16 Konkurrenskraftig livsmedelssektor får användas för stöd till insatser på livsmedelsområdet och utbetalas av Jordbruksverket för åtgärder som bidrar till en förbättrad konkurrenskraft inom livsmedelssektorn. Medlen ska bidra till att uppfylla regeringens vision Sverige – det nya matlandet. Av medlen ska minst 3 miljoner kronor avse åtgärder i syfte att främja ekologisk livsmedelsproduktion. Av de anslagna medlen ska 550 000 kronor utbetalas efter rekvisition under 2013 till Stockholm Environment Institute (SEI) för arbetet med det nationella nätverket Ekologiskt Forum. Forumets inriktning ska vara utbyte av erfarenheter och dialog mellan berörda aktörer. Anslag 1:20 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket får också användas för försöks- och utvecklingsverksamhet i syfte att bidra till uppfyllelse av för jordbruket relevanta miljö kvalitetsmål.

När det gäller information och rådgivning till småskaliga producenter av ekologiska livsmedel bör det uppmärksammas att länsstyrelserna är ansvariga för tillsyn över primärproduktionen medan tillsynsansvaret för livsmedelsanläggningar ligger hos Livsmedelsverket eller kommunerna. Enligt uppgifter som utskottet har fått från Landsbygdsdepartementet har Livsmedelsverket förstärkt sitt stöd till företagare och utbildar kommunernas inspektörer och beslutsfattare på området. När det gäller livsmedelsanläggningar så finns funktionen ”matlots” redan på plats. Genom att ringa eller skriva till Livsmedelsverkets ”Upplysning” kan (småskaliga) företagare bli lotsade genom livsmedelsområdets regler. Vidare finns lättillgänglig information till företagen på Livsmedelsverkets webbplats. En annan viktig stödfunktion i vardagen är kontakten mellan företagarna och branschorganisationerna. Flera branschriktlinjer finns publicerade på Livsmedelsverkets webbplats.

Livsmedelslagstiftningen är i stort sett helt harmoniserad inom EU. Den nu gällande lagstiftningen är mindre detaljerad och föreskrivande och mera flexibel och målinriktad än den tidigare lagstiftningen, som ibland hade olika regler för mindre respektive större företag. Hur regelverket ska tillämpas varierar beroende på risken i varje enskild verksamhet. Småskaliga livsmedelsföretagare tillåts göra på olika sätt för att uppfylla lagstiftningens krav. Vidare finns möjligheter för medlemsländerna att göra undantag för tillverkning av traditionella produkter och för producenters direkta leveranser av små mängder.

När det gäller frågan om en översyn av föreskrifter för att minska jordbrukets miljöpåverkan uppger Landsbygdsdepartementet att regeringen verkar för att minska jordbrukets miljöpåverkan genom olika åtgärder, både ekologiskt men även inom det konventionella jordbruket. Regeringen verkar bl.a. för minskade gifter i vatten och mark, ett bättre växtskydd m.m. De finns ett nytt EU-direktiv som bl.a. ska bidra till ett bättre och mer miljövänligt jordbruk och minskad användning av bekämpningsmedel.

När det gäller åtgärder för att underlätta för sysselsättning inom den ekologiska produktionen konstaterar utskottet att flera åtgärder vidtas för att gynna tillväxt och sysselsättning. Som tidigare framgått finns miljöersättningen inom landsbygdsprogrammet för ekologiska produktionsformer, t.ex. för odling av spannmål, proteingrödor, ekologisk djurhållning och grönsaker. Miljöersättningen uppgår till i storleksordningen 500 miljoner kronor per år. Utöver miljöersättningen för ekologisk produktion kan jordbrukare också söka andra miljöersättningar, t.ex. för att sköta betesmarker och slåtterängar, vårda kulturelement eller vidta åtgärder för att förhindra växtnäringens utlakning. Vidare finns medel för kompetensutveckling inom landsbygdsprogrammet. Länsstyrelserna och Jordbruksverket prioriterar insatser för ekologisk produktion och fördelar medel för denna produktion. Enligt statistik för perioden 2007–2010 uppgår det beviljade beloppet för målområdet ekologisk produktion till drygt 125 miljoner kronor.

Utskottet vill också nämna att regeringen den 21 februari 2013 beslutade att tillsätta en särskild utredare som ska utreda möjligheter för en framtida livskraftig jordbruks- och trädgårdsproduktion. Tidsperspektivet i utredningen ska vara till och med år 2030. Uppdraget består av två deluppdrag. Det ena innebär att belysa konkurrenskraften i svensk jordbruks- och trädgårdsproduktion. Det andra avser att ta fram förslag till strategi och åtgärder utanför skatteområdet för en livskraftig svensk jordbruks- och trädgårdsproduktion. Uppdraget ska redovisas senast den 1 mars 2014. En delredovisning ska lämnas den 31 oktober 2013.

Mot denna bakgrund konstaterar utskottet att åtgärder har vidtagits för att stimulera den ekologiska produktionen. Det gäller miljöersättningar samt satsningar på forskning, utveckling, rådgivning och kunskapsspridning som syftar till att utveckla den ekologiska produktionen. Enligt utskottets mening är detta mycket positivt. Utskottet utgår från att regeringen tar fasta på det utvecklingsbehov som finns inom ramen för den förutsedda beredningen av det kommande landsbygdsprogrammet. Som framgått ovan gäller det för frågor som rör mål men också för miljöersättning till produktionen. Utskottet anser vidare att det är viktigt att fortsätta att satsa på kunskapsutveckling inom ekologisk produktion. Sådana satsningar kan också bidra till att utveckla hållbara produktionsmetoder inom konventionell produktion. Härigenom kan användning av tillsatsmedel i form av kemiska bekämpningsmedel och konstgödsel minska. Därmed föreslår utskottet att motionerna 2012/13: MJ4 yrkande 4 och 2012/13: MJ445 (MP) yrkandena 1, 4–8 och 10 lämnas utan vidare åtgärd.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Avslag på förslaget till lag om kontroll av ekologisk produktion, punkt 1 (MP, V)

av Jens Holm (V) och Kew Nordqvist (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om kontroll av ekologisk produktion. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2012/13:MJ4 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 1 i denna del och 2012/13:MJ5 av Kew Nordqvist (MP) i denna del.

Ställningstagande

Vi anser att regeringens förslag kommer att försvaga det frivilliga kontrollsystem för ekologisk produktion som främst lantbrukare men även handeln m.fl. har byggt upp under lång tid. Lagförslaget kommer också att öka det administrativa krånglet för kontrollsystemet. Förslaget går långt utöver vad EU-reglerna kräver, och om förslaget genomförs innebär det att konkurrensen snedvrids till nackdel för verksamheter med säte i Sverige. Vi anser att regeringens förslag bottenar i ett myndighetsperspektiv i stället för i ett bonde- eller konsumentperspektiv, vilket också flera remissinstanser har framhållit. Konsumenterna har t.ex. högt förtroende för Kravs märke. Riksdagen bör därför avslå regeringens lagförslag.

2. Kontrollsystem i andra länder, punkt 4 (S)

av Matilda Ernkrans (S), Johan Löfstrand (S), Helén Pettersson i Umeå (S), Jan-Olof Larsson (S), Sara Karlsson (S) och Pyry Niemi (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:MJ4 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 3.

Ställningstagande

Vi anser att regeringen ska analysera hur andra medlemsländer hanterar kontrollfrågan så att tillämpningen blir så likartad som möjligt. Detta är viktigt för konkurrenskraften och exportmöjligheten för det svenska ekologiska lantbruket. Detta bör ges regeringen till känna.

3. Strategi för ekologisk jordbruksproduktion, punkt 5 (MP, V)

av Jens Holm (V) och Kew Nordqvist (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:MJ445 av Tina Ehn m.fl. (MP) yrkande 11.

Ställningstagande

Det behövs förbättringar i alla led för att främja den ekologiska jordbruksproduktionen. En av de viktigaste frågorna är priset eftersom dagens prissystem missgynnar ekologisk produktion. Ekologiska producenter får varken ersättning för att de bidrar till att uppfylla miljömål eller för att de producerar mervärden i form av ekosystemtjänster – renare vatten, mer biologisk mångfald, mindre läckage av övergödande ämnen som kväve och fosfor, bättre markförhållanden. Producenter i det konventionella jordbruket behöver inte betala för problem som de orsakar i form av övergödning, förlust av biologisk mångfald, förorening av vatten och andra effekter som kan minska produktionen av ekosystemtjänster. Det behövs därför ett statligt stöd som utjämnar missförhållanden i prisbildningen, som tar fram och sprider kunskap om varför ekologisk produktion är bra och hur man ställer om. Det behövs också stöd för att underlätta omställning till ekologisk produktion, både i form av omställningsbidrag och i form av rådgivning. Offentliga upphandlare måste ta sitt ansvar. Regeringen behöver utforma ett regelverk som inte missgynnar ekologiska producenter och inte gör att ekologiska producenter behöver riskera att drabbas av en grannes aktiviteter, t.ex. med att odla genmodifierade grödor. Detta bör ges regeringen till känna.

4. Mål för offentlig konsumtion, punkt 7 (S)

av Matilda Ernkrans (S), Johan Löfstrand (S), Helén Pettersson i Umeå (S), Jan-Olof Larsson (S), Sara Karlsson (S) och Pyry Niemi (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:MJ425 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 5.

Ställningstagande

Den socialdemokratiska regeringen föreslog ett mål för ekologisk produktion och konsumtion som antogs av riksdagen 2006. Målet om att 25 procent av den offentliga livsmedelskonsumtionen ska vara ekologisk 2010 har haft betydelse för att stimulera den offentliga sektorns arbete med att öka andelen ekologiska livsmedel. Den offentliga sektorns inköp av ekologiska livsmedel ökar fortfarande. Riksdagens utredningstjänst konstaterar att den offentliga sektorns ökade efterfrågan på ekologiska livsmedel har bidragit till att öka volymerna på försäljningen av ekologiska livsmedel. Det har gjort att marknadsförutsättningarna för ekologiska produkter har stabiliserats och skapat ett bredare utbud av produkter och bättre tillgänglighet. Det finns flera anledningar att fortsätta att arbeta med ett nationellt mål, men det måste paras med styrmedel, främst åtgärder inom EU:s landsbygdsprogram för att stödja ekologisk odling. Detta bör ges regeringen till känna.

5. Mål för ekologisk certifierad jordbruksmark, punkt 8 (S, V)

av Matilda Ernkrans (S), Johan Löfstrand (S), Helén Pettersson i Umeå (S), Jan-Olof Larsson (S), Sara Karlsson (S), Pyry Niemi (S) och Jens Holm (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:MJ425 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 20.

Ställningstagande

Vi ser fördelar med ekologisk odling av två skäl. För det första finns miljö- och klimatskäl. Den ekologiska odlingen minskar jordbrukets miljöpåverkan. Det handlar om minskad användning av kemikalier, vilket både är bra för vår egen hälsa och för den biologiska mångfalden. Det handlar om jordbrukets klimatpåverkan som är betydligt mindre med den ekologiska odlingen främst på grund av att det där inte används handelsgödsel, vilken påverkar klimatet genom utsläpp av den mycket starka växthusgasen dikväveoxid (lustgas). Ökad ekologisk odling minskar alltså, i alla fall kortsiktigt, trycket på omställning i andra sektorer i samhället.

För det andra tror vi att ekologiska produkter kan vara den typ av specialisering som kan göra svenskt jordbruk mer konkurrenskraftigt. Vi har en lång tradition och erfarenheter i Sverige. En stabil och ökande efterfrågan från offentlig sektor gör också att den ekologiska odlingen kan utvecklas. Vi menar inte att de ekologiska odlingsmetoderna helt kan ta över, men vi tror att de kan utgöra en större andel av produktionen än de gör i dag. Ekologisk odling är ett mervärde som den borgerliga regeringen tappat bort. Detta bör ges regeringen till känna.

6. Nationella mål, punkt 6 (SD)

av Josef Fransson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13: MJ377 av Betty Malmberg (M) yrkande 1.

Ställningstagande

Vi måste odla mer och effektivare för att klara vår miljö och mätta den växande befolkningen. Samtidigt har riksdagen sedan 1994 fastställt ett mål om att minst 20 procent av landets jordbruksmark ska drivas ekologiskt. Ett mål som går stick i stäv med de globala utmaningarna som nämnts ovan eftersom vi vet att den ekologiska odlingen inte förmår producera i närheten av vad en normalskörd klarar vid konventionell odling. Det faktum att ekologisk produktion vanligtvis ger en lägre avkastning leder ofta till att miljönyttan blir försumbar eller till och med negativ. Med den lägre avkastningen följer en väsentligt högre kostnadsbild, vilket tillsammans med politiskt uppsatta mål kan medföra en situation där medel och ersättningar omfördelas från det konventionella till det ekologiska jordbruket och försämrar svenskt jordbruks konkurrenskraft gentemot

de länder vi handlar med. Det bör framhållas att Sveriges konventionella livsmedelsproduktion står sig bra i jämförelse med omvärlden när det gäller miljöpåverkan och djurvelfärd.

Utöver de stöd som man genom den gemensamma europeiska jordbrukspolitiken kan erhålla för ekologisk produktion ska den svenska staten inte styra resurser för att stimulera ekologisk produktion på bekostnad av det konventionella jordbruket. Sverigedemokraternas utgångspunkt är att den ekologiska produktionen inte får leda till tuffare konkurrensvillkor för det konventionella jordbruket. Mängden ekologisk produktion ska styras av efterfrågan och inte av politiska mål som riksdagen har beslutat. Detta bör ges regeringen till känna.

7. Åtgärder för ökad ekologisk produktion, punkt 9 (S)

av Matilda Ernkrans (S), Johan Löfstrand (S), Helén Pettersson i Umeå (S), Jan-Olof Larsson (S), Sara Karlsson (S) och Pyry Niemi (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13: MJ4 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 4.

Ställningstagande

Den svenska efterfrågan på ekologiska produkter har ökat men har inte kunnat följas upp av svensk produktion. Vi tror att den ekologiska odlingen behöver fortsatt hjälp och stöd för att växa, och regeringen bör därför ta fram en plan med åtgärder som tar bort hinder för att den ekologiska produktionen ska kunna öka i Sverige. Det behövs också en satsning på forskning och utbildning inom området för produktutveckling och för att stärka konkurrenskraften. En annan åtgärd är att se över och bredda användningen av EU:s landsbygdsprogram för att främja produktion och konsumtion av och handel med ekologiska produkter.

Vi tror att den avgift som producenten måste betala för sin certifiering är ett hinder för ökad ekologisk odling i Sverige. Den hindrar i dag många småföretagare från att certifiera produkter som är ekologiska, tillsammans med den osäkerhet det innebär att ge sitt företag en ny inriktning. En möjlighet är att finansiera kostnaden inom systemet, dvs. utan stöd från det allmänna, på samma sätt som sker för förnybar energi. En modell där samtliga som köper livsmedel betalar för "gröna certifikat" som betalar certifieringen bör utredas. Ett sådant system med "ekocertifikat" skulle leda till mycket små ökade kostnader för konventionella livsmedel men stimulera

till mer ekologisk odling. Regeringen behöver därför genomföra åtgärder som tar bort hinder för ökad ekologisk produktion. Detta bör ges regeringen till känna.

8. Utredning och stöd till ekologiskt jordbruk, punkt 10 (MP, V)

av Jens Holm (V) och Kew Nordqvist (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13: MJ445 av Tina Ehn m.fl. (MP) yrkandena 1, 6–8 och 10.

Ställningstagande

Det behövs en ny aktionsplan för ekologisk produktion. Redan 1994 fastställde riksdagen målet att 10 procent av den svenska åkerarealen ska vara ekologiskt odlad 2000. År 1996 tog Jordbruksverket fram Aktionsplan 2000. År 2001 tog verket fram en ny plan, Aktionsplan 2005. Som en följd av regeringens skrivelse 2005/06:88 tog Ekologiskt forum fram Aktionsplan 2010. I dag ser vi att målen inte nåddes, och den nuvarande regeringen har ännu inte presenterat några nya mål, utan de gamla ligger fast.

Vi anser att olika utredningsinsatser och åtgärder måste genomföras för att underlätta för det ekologiska jordbruket. Regeringen bör ge Jordbruksverket i uppdrag att se över sina föreskrifter i syfte att minska jordbrukets miljöpåverkan, och då särskilt beakta det ekologiska lantbrukets villkor. Vidare bör regeringen utreda vad som kan göras för att underlätta sysselsättning i ekologiskt och småskaligt jordbruk. Ekologisk grönsaksodling är, liksom annan trädgårdsproduktion, arbetsintensiv. Trots arbetslöshet har jordbruksföretag ibland svårt att hitta arbetskraft, särskilt för säsongsarbete. Jordbruksverket identifierar brist på säsongsarbetskraft som en faktor som begränsar den ekologiska produktionen, rentav en nyckelfråga.

Vi anser också att information och rådgivning till lantbrukare som vill ställa om till ekologisk produktion bör förbättras och intensifieras. Många lantbrukare som skulle kunna tänka sig att ställa om till ekologisk produktion hittar inte information om hur man gör.

Vi vill understryka att det är viktigt att använda det nationella handlingsutrymme som vi har inom den gemensamma jordbrukspolitiken för att styra över det svenska jordbruket till ett hållbart och ekologiskt jordbruk. Ett sätt är att fortsätta den politiska linje som Miljöpartiet drev tillsammans med Vänsterpartiet och den tidigare regeringen, att föra över mer av pengar från direktstöd (gårdsstöd) till landsbygdsutveckling och miljöersätt-

ningar. Det är viktigt att vi i nästa steg inom landsbygdsutveckling prioriterar det som verkligen leder till bärkraftiga, uthålliga och långsiktigt produktiva jordbrukssystem. Det ekologiska lantbruket, där stor hänsyn till och ansvar för ekosystem, biologisk mångfald och kretslopp ingår, är en självklar del. Därför anser vi att jordbruksstöd inom EU:s jordbrukspolitik i högre utsträckning bör användas för att stödja det ekologiska lantbruket. Detta bör ges regeringen till känna.

9. Rådgivning och certifieringsbidrag, punkt 11 (MP)

av Kew Nordqvist (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13: MJ445 av Tina Ehn m.fl. (MP) yrkandena 4 och 5.

Ställningstagande

Många småbrukare använder ekologiska produktionsmetoder men har inte råd med certifieringskostnaden. De får då utveckla andra säljformer, eller gå miste om den ökade inkomst som certifiering kan innebära. Miljöpartiet anser att ett certifieringsbidrag bör införas för att täcka en del av certifieringskostnaderna för småproducenter. Ett sådant bidrag skulle också ge flera småbrukare ett incitament att ställa om sin produktion.

Miljöpartiet anser också att man behöver inrätta matlotsar på länsstyrelserna och anpassa livsmedelslagstiftningen till småskaliga producenters villkor. Många ekoproducenter är småskaliga, och regelsystem kan försvåra för småbrukaren helt oavsiktligt och i onödan. Trots att efterfrågan på ekologiskt producerad mat ökar finns det "flaskhalsar" i olika led. Det har gått trögt för distributions- och förädlingsleden att ta vara på det ökade konsumentintresset för ekologiska livsmedel. Lantbrukaren får ofta ta saken i egna händer. En del vill starta gårdsförsäljning. Om man vill satsa på att förädla mjölk eller bär eller någon annan verksamhet, exempelvis ett småskaligt slakteri, uppstår många frågor och hinder på vägen. Det finns exempel på många områden där småskaliga företagare kan behöva rådgivning, hjälp och stöd med konkreta problem, runt frågor som bygglov, livsmedelslagstiftning och myndighetskontakter. De kan behöva någon som kan hjälpa till att ta vid där orken "tryter" och motståndet blir för stort, man kan kalla det för "livsmedelslots", som lotsar fram företaget genom livsmedelslagstiftningen.

En annan fråga som behöver ses över är vilka möjligheter det finns att differentiera kontroller och påföljande kostnader vid tillämpning av livsmedelslagstiftningen. Regelverken är ibland dåligt anpassade till den småskaliga producenten. Samma regler ska inte behövas för ett litet gårdsmejeri och gårdsslakteri som för stora företag. Detta bör ges regeringen till känna.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2012/13:55 Ny lag om kontroll av ekologisk produktion:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om kontroll av ekologisk produktion.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Följdmotionerna

2012/13:MJ4 av Matilda Ernkrans m.fl. (S):

1. Riksdagen avslår förslaget till ny lag om kontroll av ekologisk produktion och förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska omarbeta förslaget till ny lag om kontroll av ekologisk produktion enligt vad som anförs i motionen och återkomma till riksdagen med ett nytt lagförslag.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska analysera hur andra medlemsländer hanterar kontrollfrågan så att tillämpningen blir så likartad som möjligt.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska utveckla åtgärder som tar bort hinder för ökad ekologisk produktion.

2012/13:MJ5 av Kew Nordqvist (MP):

Riksdagen avslår regeringens lagförslag.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012

2012/13:MJ377 av Betty Malmberg (M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inte fastställa nationella mål för ekologisk produktion.

2012/13: MJ425 av Matilda Ernkrans m.fl. (S):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett nytt mål om att 30 procent av den offentliga konsumtionen av livsmedel ska bestå av ekologiska varor 2020.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att sätta ett nytt mål att 30 procent av jordbruksmarken ska vara ekologiskt certifierad till 2020.

2012/13: MJ445 av Tina Ehn m.fl. (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en ny aktionsplan för ekologisk produktion.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ett certifieringsbidrag bör införas för att täcka en del av certifieringskostnaderna för småbrukare.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör se över möjligheten att inrätta matlotsar på länsstyrelserna och anpassa livsmedelslagstiftningen till småskaliga producenters villkor.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ge Jordbruksverket i uppdrag att se över sina föreskrifter i syfte att minska jordbrukets miljöpåverkan, och då särskilt beakta det ekologiska lantbrukets villkor.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör utreda vad som kan göras för att underlätta sysselsättning i ekologiskt och småskaligt jordbruk.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att information och rådgivning till lantbrukare som vill ställa om till ekologisk produktion bör intensifieras.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att EU:s jordbrukspolitik och jordbruksstöd i högre utsträckning bör användas för att stödja det ekologiska lantbruket.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utarbeta en ny sammanhållen strategi för att uppnå satta mål för ekologisk jordbruksproduktion.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om kontroll av ekologisk produktion

Härigenom föreskrivs följande.

Lagens tillämpningsområde

1 § Denna lag kompletterar

1. rådets förordning (EG) nr 834/2007 av den 28 juni 2007 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av förordning (EEG) nr 2092/91¹, och

2. tillämpningsförfordningar till rådets förordning (EG) nr 834/2007.

Lagen kompletterar även, i de delar de innehåller bestämmelser som rör ekologisk produktion,

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 av den 29 april 2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd², och

2. tillämpningsförfordningar till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004.

Kontrollmyndigheter och kontrollorgan

2 § Livsmedelsverket, Statens jordbruksverk, de andra statliga förvaltningsmyndigheter som regeringen bestämmer och kommunerna utövar kontroll av att

1. de EU-förordningar som anges i 1 § och de beslut som har meddelats med stöd av EU-förordningarna följs, och

2. denna lag, de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen, och de beslut som har meddelats med stöd av lagen följs.

Regeringen får meddela föreskrifter om fördelningen mellan kommunerna och de statliga förvaltningsmyndigheterna av kontrolluppgifter enligt första stycket.

En kommuns uppgifter ska fullgöras av den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

3 § Livsmedelsverket och Jordbruksverket får inom sina respektive ansvarsområden besluta att överlämna uppgiften att utöva sådan kontroll som avses i 2 § första stycket till ett sådant kontrollorgan som avses i artikel 2 i rådets förordning (EG) nr 834/2007 och som är en juridisk person.

I fråga om åtgärder vid bristande efterlevnad av regelverket får ett sådant överlämnande endast innefatta en rätt att

1. återkalla ett utfärdat certifikat, eller

¹ EUT L 189, 20.7.2007, s. 1 (Celex 32007R0834).

² EUT L 165, 30.4.2004, s. 1 (Celex 32004R0882).

2. enligt artikel 30.1 första stycket i rådets förordning (EG) nr 834/2007 besluta om att avlägsna märkning eller förbjuda marknadsföring av ett parti eller en produktionsomgång.

Kontrollmyndigheternas övriga skyldigheter

4 § De myndigheter som avses i 2 § (kontrollmyndigheterna) ska genom rådgivning, information och andra åtgärder underlätta för enskilda att följa

1. de EU-förordningar som anges i 1 § och de beslut som har meddelats med stöd av EU-förordningarna, och

2. denna lag, de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen och de beslut som har meddelats med stöd av lagen.

5 § Kontrollmyndigheterna ska verka för att åtgärder vidtas mot överträdelser av

1. de EU-förordningar som anges i 1 § och de beslut som har meddelats med stöd av EU-förordningarna, och

2. denna lag, de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen och de beslut som har meddelats med stöd av lagen.

Kommunal kontrollsamverkan

6 § En kommun får ingå en överenskommelse med en annan kommun om att kontrolluppgifter som kommunen har enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen ska utföras av den andra kommunen. Rätten att besluta i ett ärende får dock inte överlåtas till en annan kommun.

En kommun får efter överenskommelse med en annan kommun uppdra åt anställda i den andra kommunen att besluta på kommunens vägnar i ett visst ärende eller en grupp av ärenden. Detta gäller dock inte i sådana fall som avses i 6 kap. 34 § kommunallagen (1991:900). Föreskrifterna i 6 kap. 24–27 och 35 §§ kommunallagen om jäv och anmälan av beslut till en nämnd ska tillämpas på den som fattar sådana beslut.

Förvaltningslagens tillämpning

7 § Ett kontrollorgan som avses i 3 § första stycket ska vid kontrollen tillämpa följande bestämmelser i förvaltningslagen (1986:223)

- 11 och 12 §§ om jäv,
- 14 § om muntlig handläggning,
- 15 § om anteckning av uppgifter,
- 16 och 17 §§ om parter rätt att få del av uppgifter,
- 20 § om motivering av beslut,
- 21 § om underrättelse av beslut, och
- 26 § om rättelse av skrivfel och liknande.

Rätt till upplysningar och tillträde

8 § Europeiska kommissionen och ett kontrollorgan har samma rätt som en kontrollmyndighet har enligt de EU-förordningar som anges i 1 § att, i den utsträckning som behövs för kontrollen, på begäran få

1. upplysningar,
2. del av handlingar,
3. tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen som har anknytning till den verksamhet som kontrollen avser, och
4. på sådana områden och i sådana utrymmen som avses i 3, göra undersökningar och ta prover.

Skyldighet att lämna hjälp

9 § Den som är föremål för kontroll ska lämna den hjälp som behövs för att kontrollen ska kunna genomföras.

Förelägganden och förbud

10 § Om en kommun inte fullgör de skyldigheter som följer av dess kontrolluppdrag får Livsmedelsverket förelägga kommunen att avhjälpa bristen. Ett sådant föreläggande ska innehålla uppgifter om de åtgärder som Livsmedelsverket anser nödvändiga för att bristen ska kunna avhjälpas.

11 § Utöver vad som följer av de EU-förordningar som anges i 1 § eller vad som särskilt anges i 10 § får en kontrollmyndighet meddela de förelägganden och förbud som behövs för att EU-förordningarna, de beslut som har meddelats med stöd av EU-förordningarna, denna lag, de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av lagen ska följas.

Vite

12 § En kontrollmyndighet får besluta att förena ett föreläggande eller ett förbud enligt någon av de EU-förordningar som anges i 1 § eller ett föreläggande eller ett förbud enligt 11 § med vite.

Kontrollmyndigheten får dock inte förelägga någon vid vite att medverka i en utredning av en gärning som kan leda till straff eller sanktionsavgift för honom eller henne.

Omhändertagande av varor

13 § Utöver vad som följer av de EU-förordningar som anges i 1 § får en kontrollmyndighet ta hand om en vara som avses med ett föreläggande eller ett förbud enligt någon av EU-förordningarna eller enligt 11 § om föreläggandet eller förbudet inte följs.

Om en vara har tagits om hand, får ägaren under överinseende av kontrollmyndigheten ändra benämningen på eller sammansättningen av varan eller vidta någon annan åtgärd så att varan överensstämmer med

EU-förordningarna och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till denna lag.

Kontrollmyndigheten ska låta förstöra varan på ägarens bekostnad, om någon åtgärd enligt andra stycket inte vidtas.

Rättelse

14 § Om någon inte fullgör sina skyldigheter enligt de EU-förordningar som anges i 1 §, de beslut som har meddelats med stöd av EU-förordningarna, denna lag, de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av lagen, får kontrollmyndigheten besluta om rättelse på hans eller hennes bekostnad.

Hjälp av polismyndigheten

15 § Polismyndigheten ska på begäran av en kontrollmyndighet lämna den hjälp som behövs för kontrollen eller för att verkställa ett beslut enligt

1. de EU-förordningar som anges i 1 § och de beslut som har meddelats med stöd av EU-förordningarna, eller

2. denna lag, de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen och de beslut som har meddelats med stöd av lagen.

Hjälp enligt första stycket får begäras endast om

1. det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att polisens särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver användas, eller

2. det annars finns synnerliga skäl.

Avgifter

16 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet att betala avgift för

1. kontroll som avses i 2 §, och

2. prövning av ärenden enligt de EU-förordningar som anges i 1 §, denna lag eller de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

Regeringen meddelar föreskrifter om de avgifter som tas ut av statliga förvaltningsmyndigheter.

17 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för ett kontrollorgan att ta ut avgifter för sådan kontroll och prövning som avses i 16 § första stycket samt föreskrifter om grunderna för beräkning av avgifternas storlek.

18 § Regeringen får meddela föreskrifter om skyldighet för en kommun att ta ut avgifter för sådan kontroll och prövning som avses i 16 § första stycket.

Sanktionsavgifter

19 § En sanktionsavgift ska tas ut av den som i strid med artikel 28.1 i rådets förordning (EG) nr 834/2007 inte anmält sin verksamhet.

Hel eller delvis befrielse från sanktionsavgift ska beslutas om det är oskäligt att ta ut avgiften med fullt belopp. Vid denna bedömning ska det särskilt beaktas

1. om överträdelsen har berott på sjukdom som medfört att den avgiftsskyldige inte kunnat göra det som ålegat honom eller henne och inte heller kunnat uppdra åt någon annan att göra det,

2. om överträdelsen annars berott på en omständighet som den avgiftsskyldige varken förutsåg eller borde ha förutsett eller inte kunnat påverka, eller

3. vad den avgiftsskyldige har gjort för att undvika överträdelsen.
Sanktionsavgiften ska tillfalla staten.

20 § Regeringen får meddela ytterligare föreskrifter om sådana sanktionsavgifter som ska tas ut enligt 19 §.

Av sådana föreskrifter ska det framgå hur sanktionsavgiften ska beräknas, så att avgiftens storlek kan fastställas med direkt ledning av den angivna beräkningsgrunden. Avgiften ska vara lägst 1 000 kronor och högst 50 000 kronor.

21 § Någon sanktionsavgift får inte beslutas för en gärning som omfattas av ett vitesföreläggande.

22 § Den myndighet som regeringen bestämmer prövar frågor om sanktionsavgift.

Innan en sanktionsavgift tas ut ska den som avgiften gäller ges tillfälle att yttra sig.

23 § En sanktionsavgift får tas ut endast om den som avgiften gäller har fått tillfälle att yttra sig inom två år från det att den gärning som ligger till grund för avgiften har upphört.

24 § Ett beslut om sanktionsavgift får verkställas enligt utsökningsbalken när det har vunnit laga kraft.

25 § En sanktionsavgift faller bort om beslutet om avgiften inte har verkställts inom fem år från det att beslutet vann laga kraft.

Bemyndiganden

26 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. undantag från de EU-förordningar som anges i 1 §,
2. särskilda ekologiska produktionsregler,
3. hur sådan kontroll som avses i 2 § första stycket ska bedrivas, och
4. skyldighet för en kommun eller ett kontrollorgan att lämna uppgifter till en kontrollmyndighet.

Överklagande m.m.

27 § En myndighet får bestämma att ett beslut av myndigheten enligt de EU-förordningar som anges i 1 § eller denna lag ska gälla omedelbart även om det överklagas. Det gäller dock inte ett beslut om sanktionsavgift.

28 § Beslut av ett kontrollorgan enligt de EU-förordningar som anges i 1 § och denna lag får överklagas till länsstyrelsen i det län där kontrollorganet har sitt säte.

29 § Beslut av en kommun enligt de EU-förordningar som anges i 1 § och denna lag får överklagas till länsstyrelsen.

30 § Beslut av en statlig förvaltningsmyndighet enligt de EU-förordningar som anges i 1 § och denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014, då lagen (1995:551) om EG:s förordning om ekologiskt framställda produkter ska upphöra att gälla.

2 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att bilagan till offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Bilaga¹

Nuvarande lydelse

I enlighet med vad som anges i 2 kap. 4 § ska vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

<i>Organ</i>	<i>Verksamhet</i>
-----	-----
Internationella Handelshögskolan i Jönköping aktiebolag	all verksamhet
Kungliga Svenska Aeroklubben	besiktning och tillsyn av luftfartyg samt utfärdande och förnyande av luftvärdighetsbevis och miljövårdighetsbevis (SFS 2010:500)
-----	-----

Föreslagen lydelse

I enlighet med vad som anges i 2 kap. 4 § ska vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

<i>Organ</i>	<i>Verksamhet</i>
-----	-----
Internationella Handelshögskolan i Jönköping aktiebolag	all verksamhet
Kontrollorgan till vilket kontrolluppgifter har överlämnats enligt	kontroll av ekologisk produktion (SFS 2013:000)

¹ Senaste lydelse 2010:1982.

*3 § lagen (2013:000) om kontroll
av ekologisk produktion*

Kungliga Svenska Aeroklubben	besiktning och tillsyn av luftfartyg samt utfärdande och förnyande av luftvärdighetsbevis och miljövär- dighetsbevis (SFS 2010:500)
------------------------------	---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

BILAGA 3

Utskottets lagförslag

1 Ändring i regeringens förslag till lag om kontroll av ekologisk produktion

*Regeringens förslag**Utskottets förslag*

3 §

Livsmedelsverket och Jordbruksverket får inom sina respektive ansvarsområden besluta att överlämna uppgiften att utöva sådan kontroll som avses i 2 § första stycket till ett sådant kontrollorgan som avses i artikel 2 i rådets förordning (EG) nr 834/2007 och som är en juridisk person.

I fråga om åtgärder vid bristande efterlevnad av regelverket får ett sådant överlämnande endast innefatta en rätt att

1. återkalla ett utfärdat certifikat, *eller*

2. enligt artikel 30.1 första stycket i rådets förordning (EG) nr 834/2007 besluta om att avlägsna märkning eller förbjuda marknadsföring av ett parti eller en produktionsomgång.

I fråga om åtgärder vid bristande efterlevnad *eller vid misstanke om bristande efterlevnad* av regelverket får ett sådant överlämnande endast innefatta en rätt att

1. återkalla ett utfärdat certifikat,

2. enligt artikel 30.1 första stycket i rådets förordning (EG) nr 834/2007 besluta om att avlägsna märkning eller förbjuda marknadsföring av ett parti eller en produktionsomgång, *eller*

3. enligt artikel 91 i kommissionens förordning (EG) nr 889/2008 besluta om att avlägsna märkning eller förbjuda saluföring.